

TOETSINGSKADER RISICOREGELINGEN RIJKSOVERHEID – GARANTIE FMO

Conform het beleidskader risicoregelingen (dat onderdeel uitmaakt van de begrotingsregels 2022-2025) vindt besluitvorming over een nieuwe risicoregeling (garantie, lening en achterborgstelling) en/of aanpassing van een bestaande risicoregeling plaats aan de hand van het «Toetsingskader Risicoregelingen». Na besluitvorming in de ministerraad wordt het toetsingskader verstuurd aan het parlement.

Probleemstelling en rol van de overheid

1. Wat is het probleem dat aanleiding is voor het beleidsvoorstel?

FMO moet relatief goedkoop obligaties met lage rentes kunnen uitgeven in de kapitaalmarkten om investeringen te kunnen doen en haar publieke mandaat uit te voeren (zie antwoorden op vraag 2 en 3). Gelet op het atypische risicoprofiel van FMO hebben investeerders echter niet de risicobereidheid om laag-renderende obligaties van FMO op standalone basis (zonder garantie) te kopen. Een staatsgarantie zorgt voor een stabiel, laag risicoprofiel van FMO, wat zorgt voor voldoende interesse in de kapitaalmarkt voor FMO's laag-renderende obligaties. Daarnaast is een staatsgarantie een duidelijk teken van vertrouwen aan ontwikkelings- en mobilisatiepartners dat FMO op de lange termijn een stabiele samenwerkingspartner is. Dit is noodzakelijk voor de borging van het publieke belang van FMO.

In 1998 is daarom reeds een overeenkomst tussen de staat en FMO gesloten, waarvan een garantie van de staat aan FMO een belangrijk onderdeel is. De betrokken partijen (FIN, FMO, BZ) willen de huidige overeenkomst moderniseren, om de volgende redenen:

- *De huidige garantiebepaling uit 1998 is niet in overeenstemming met het Beleidskader Risicoregelingen.*
- *De bepalingen en uitgangspunten van de huidige garantieovereenkomst sluiten niet optimaal aan op de door DNB gereguleerde, financiële instelling die FMO vandaag de dag is.*

Dit beleidsvoorstel tot modernisering van de staatsgarantie FMO is een evenwichtig voorstel waarbij het beleidskader risicoregelingen als uitgangspunt is genomen en tevens rekenschap is gegeven van de uitvoering van de publieke taak van FMO.

2. Waarom rekent de centrale overheid het tot haar verantwoordelijkheid om het probleem op te lossen?

Het publiek belang van FMO is het bevorderen van duurzame economische groei van de private sector in ontwikkelingslanden. FMO investeert additioneel aan de markt en draagt daarmee bij aan de Sustainable Development Goals (SDGs), waaronder mondiale armoedebestrijding en tegengaan van (de negatieve gevolgen van) klimaatverandering. Daarmee is FMO van groot belang voor het kabinet bij het uitvoeren van het Nederlandse ontwikkelingssamenwerkingsbeleid en is een belangrijke partner van het ministerie van Buitenlandse Zaken. FMO beheert namens het ministerie van Buitenlandse Zaken ook verschillende staatsfondsen.¹ Het publiek belang wordt, naast het aandeelhouderschap van de staat (51%), geborgd door de overeenkomst tussen de staat en FMO van 16 november 1998. Hierin zijn onder andere de beleidsuitgangspunten van FMO opgenomen.

3. Is het voorstel voor de risicoregeling?

a) ter compensatie van risico's die niet in de markt kunnen worden gedekt, en/of

b) het beste instrument waarmee een optimale doelmatigheidswinst kan worden bewerkstelligd ten opzichte van andere beleidsinstrumenten? Maak een vergelijking met alternatieve beleidsinstrumenten.

a) De risicoregeling is ter compensatie van risico's die niet in de markt kunnen worden afgedekt. Een herverzekering, garantie of andere vorm van financiële

¹ In 2023 beheerde FMO namens de staat de volgende staatsfondsen: MASSIF, Access to Energy Fund (AEF), Building Prospects, Capacity Development Program (CD), Fund Emerging Markets for Developing Countries en het Dutch Fund for Climate and Development (DFCD)

zekerheidsstelling in de commerciële markt zou niet aan de vereisten voor een goed functionerend FMO (laag risicoprofiel, lange termijn horizon, ongevoelig voor crises) kunnen voldoen, voor zover een verzekering door een marktpartij al beschikbaar zou zijn. De toelichting hierbij is als volgt.

Het risicoprofiel van FMO wijkt af van reguliere financiële instellingen. Vanwege activiteiten in opkomende landen en de relatief lange looptijden van de verstrekte financieringen is de investeringsportefeuille van FMO in vergelijking met reguliere banken atypisch. Dit atypische profiel wordt door investeerders gepercipieerd als relatief hoog risico.

In tegenstelling tot beursgenoteerde banken, is FMO niet in staat zelfstandig nieuwe aandelen uit te geven om de risico's van haar investeringsportefeuille te beheersen. FMO kan in de praktijk alleen haar eigen vermogen versterken door gerealiseerde winsten te reserveren. Deze inflexibiliteit verhoogt het risicoprofiel van FMO.

Als uitgangspunt geldt dat FMO relatief goedkoop obligaties met lage rentes moet kunnen uitgeven om haar publieke mandaat uit te voeren. Investeerders in obligaties van FMO hebben echter niet de risicobereidheid om obligaties van FMO op standalone basis (zonder garantie) te kopen tegen de huidige lage tarieven. De staatsgarantie zorgt voor een stabiel, laag risicoprofiel van FMO, wat zorgt voor voldoende interesse in de kapitaalmarkt voor FMO's laag-renderende obligaties.

Daarnaast vragen ontwikkelings- en mobilisatiepartners (private partijen die met FMO mee-investeren in projecten) van FMO ook een buitengewoon sterk risicoprofiel. Een staatsgarantie is een duidelijk teken van vertrouwen dat FMO op de lange termijn een stabiele samenwerkingspartner is. Belangrijk is dat het risicoprofiel van FMO ook tijdens crises of economische onrust standhoudt, omdat FMO met name waarde kan toevoegen door in opkomende landen anticyclisch te investeren, bijvoorbeeld door financiering te verstrekken ten tijde van een recessie.

Zoals aangegeven in de eerste alinea van het antwoord op deze vraag voldoen garanties e.d. in de commerciële markt hier niet aan. In tijden van crises en wanneer FMO een beroep zou moeten doen op de garantie, is de kans bijvoorbeeld groot dat een private garantiesteller ook in zwaar weer zit en een garantie aan FMO in de praktijk minder zeker is. Het bedrijfsmodel, de ontwikkelingsimpact van FMO en het structureel realiseren van voldoende rendement zou in dat geval niet meer mogelijk zijn.

Gezien het bovenstaande heeft FMO een vorm van publieke steun nodig voor de succesvolle uitvoering van haar publieke mandaat, zoals ook het geval is bij vergelijkbare, ontwikkelingsbanken (DFI's) in Europa.

- b) *Extern onderzoek dat in opdracht van het ministerie van Financiën is uitgevoerd in 2018 en 2019 bevestigt dat er geen reële alternatieven zijn voor een staatsgarantie die hetzelfde resultaat bereiken.² Hierbij zijn enkele alternatieven gewogen, waaronder het doen van een kapitaalinjectie van de staat, de garantie te beperken tot de zekerheidsverplichting, het garanderen van een deel van de operaties van FMO, instandhoudingsverplichting en zekerheidsverplichting.*

Op die basis is geconcludeerd dat het beleidsvoorstel voor de nieuwe staatsgarantie het beste instrument is waarmee een optimale doelmatigheidswinst kan worden bewerkstelligd.

4. Op welke wijze wordt het nieuw aan te gane risico gecompenseerd door risico's vanuit andere risicoregelingen binnen de begroting te verminderen?

---

² Eindrapport KPMG, 'Onderzoek naar noodzaak garantie aan FMO' van 21 mei 2018, en Carnegie Consult Rapportage, 'Toets Uitvoerbaarheid Instrumentgarantie en Instellingsgarantie FMO' van 16 december 2019.

De herziening van de staatsgarantie is een beperking van het risico van de staat ten opzichte van de huidige garantie. De huidige garantie kent geen bovengrens, is voor FMO kosteloos en de garantie wordt niet periodiek geëvalueerd. De herziening van de garantie resulteert in de volgende belangrijke aanpassingen:

- *Er geldt een schuldplafond voor FMO (voor de periode 2023-2028 is dat USD 16 miljard) waardoor het risico voor de staat wordt beperkt;*
- *FMO is een jaarlijkse premie verschuldigd ter compensatie voor het risico van de staat;*
- *Een periodieke vijfjaarlijkse evaluatie van de garantie door FIN, BHOS en FMO waarin het plafond en de premie aan bod komen.*

Omdat de staat en FMO een reeds langlopende garantieovereenkomst hebben hoeft een verhoging van het schuldplafond (en daarmee het FMO-garantieplafond) niet te worden gecompenseerd door een versobering van risicoregeling(en) van de staat elders.

FMO behartigt een publiek belang van de Nederlandse overheid (private sector ontwikkeling in ontwikkelingslanden) en is om die reden een staatsdeelneming. Omdat het in het belang van de staat (als meerderheidsaandeelhouder van FMO) is dat FMO deze publieke taak naar behoren kan blijven uitvoeren, is afgesproken dat de staat een positieve grondhouding zal hebben t.a.v. toekomstige plafondverhogingen.

Risico's en risicobeheersing

5. Wat zijn de risico's van de regeling voor het Rijk:

a. Wat is het totaalrisico van de regeling op jaarbasis? Kent de regeling een totaalplafond?

Onder de nieuwe garantie krijgt FMO een schuldplafond toegewezen dat de staat (in consultatie met FMO) iedere vijf jaar bij de evaluatie op basis van groei prognoses van FMO bijstelt (zie ook hieronder). Bij de inwerkingtreding van de nieuwe garantie is dit schuldplafond USD 16 miljard. Dit bedrag is vastgesteld op basis van (i) het totaal aan uitstaande schulden van FMO op haar balans (ii) vermenigvuldigd met een groeifactor van 6% per jaar voor een periode van 11 jaar (iii) vermeerderd met een valutabuffer van 10%.³ De methodiek voor vaststelling van het schuldplafond is opgenomen in artikel 7.1 van de garantieovereenkomst.

Het vastgestelde schuldplafond geeft FMO voldoende ruimte om de recentelijk goedgekeurde langetermijnstrategie 'Strategy 2030' uit te voeren.⁴

De som van alle financiële verplichtingen van FMO is het theoretische totaalrisico voor de staat. Per einde 2021 is dit EUR 6,5 miljard.

Het reële risico van de staat is echter een stuk lager dan het schuldplafond en het theoretische totaalrisico. Tegenover de financiële verplichtingen van FMO heeft FMO namelijk bezittingen (activa) die een bepaalde waarde vertegenwoordigen. De meest liquide activa betreffen onder andere EU staatsobligaties, DNB deposito's en andere liquide middelen met in totaal een waarde van meer dan EUR 2 miljard per einde 2022. De waarde van deze activa verlaagt de hoeveelheid steun die nodig is in geval dat FMO een beroep doet op de garantie.

Daarnaast heeft FMO overige activa die, hoewel minder liquide en in stress scenario's minder waarde vast dan de bovenstaande activa, ook een bepaalde waarde vertegenwoordigen. Hierbij kan worden gedacht aan uitstaande leningen aan klanten en investeringen in het eigen vermogen van andere ondernemingen (equity investments). Per einde 2022 vertegenwoordigen deze activa een waarde van ruim EUR 7,7 miljard.

Gegeven deze mitigerende factoren binnen de balans van FMO is het reële risico voor de staat fors lager dan het weergegeven risico in de Rijksbegroting. Zelfs in een scenario

³ De berekening van het eerste schuldplafond is gedaan op basis van cijfers van 2020 en kwam uit op USD 15,79 miljard, hetgeen is afgerond naar EUR 16 miljard.

⁴ In de Rijksbegroting wordt op dit moment enkel de waarde van de uitstaande schulden van FMO gerapporteerd. De nieuwe garantie zal op basis van de uitstaande schulden van FMO worden gerapporteerd, waarbij eveneens het vastgestelde schuldplafond wordt genoemd (i.e. USD 16 miljard). Hiermee wordt opvolging gegeven aan het beleidskader risicoregelingen.

waarbij de totale investeringsportefeuille met een grote schok van ongeveer 35-60% moet worden afgewaardeerd is de benodigde steun naar schatting tussen de EUR 300 miljoen en maximaal EUR 1,8 miljard. Ter vergelijking, in deze situatie zou het verlies van FMO zijn opgelopen tot tussen de twaalf en tweeëntwintig keer het verlies uit het boekjaar 2020 (EUR 205 miljoen verlies).

b. Hoe staan risico en rendement van de regeling tot elkaar in verhouding?

Tegenover het risico voor de staat (zoals genoemd onder 5a) staan verschillende mitigerende maatregelen, zoals een sterke kapitaalpositie, een sterke liquiditeitspositie, risicomanagement waar toezicht door de DNB op wordt gehouden. De kans dat FMO een beroep zal doen is daarom zeer klein. De mitigerende maatregelen worden verder toegelicht in het antwoord op vraag 6 hieronder.

Het rendement van deze regeling voor het Rijk bestaat uit twee componenten:

1. Maatschappelijk rendement: De regeling dient het publieke belang en zorgt ervoor dat FMO financieringen kan verstrekken en de minister voor BHOS ondersteunt bij de uitvoering van Nederlandse ontwikkelingssamenwerkingsbeleid.

2. Financieel rendement: FMO gaat een jaarlijkse premie betalen. Voorheen betaalde FMO geen premie aan de staat voor de staatsgarantie. Gelet op de waarschijnlijkheid dat het risico zich materialiseert is het financiële rendement voor de staat en het risico van de regeling voldoende in verhouding. Dit is gevalideerd door een externe, onafhankelijke adviseur.

c. Wat is de inschatting van het risico voor het Rijk in termen van waarschijnlijkheid, impact, blootstellingduur en beheersingsmate?

De inschatting is dat er een laag risico is voor het rijk. FMO kent een sterke kapitaalpositie. In de afgelopen 30 jaar heeft FMO slechts één jaar verlies geleden (in 2020 vanwege de gevolgen van de COVID-19). FMO heeft in de afgelopen jaren aanzienlijke reserves opgebouwd die als buffers dienen voor eventuele toekomstige verliezen.

De waarschijnlijkheid dat FMO een beroep zal doen op de garantie is gering, omdat hiervoor onwaarschijnlijke verliezen of waardeverminderingen moeten optreden. Om het in perspectief te plaatsen: het verlies van FMO zou meer dan acht keer het verlies moeten bedragen van het verlies van boekjaar 2020 (EUR 205 miljoen verlies) om de garantieregeling te activeren.

De impact van het risico is in theorie groot, maar het reële risico is een stuk lager dan het theoretische, maximale risico. Het reële risico voor de staat bedraagt, op basis van de balansomvang van jaareinde 2021, tussen de EUR 300 miljoen en maximaal EUR 1,75 miljard. Het reële risico voor de staat is fors lager dan het weergegeven risico in de Rijksbegroting. Zie voor de beheersingsmate en blootstellingduur de antwoorden bij vraag 6 en 11.

Belangrijk is dat de garantiegever als laatste partij wordt aangesproken voor kapitaalsteun. Voordat de garantiegever in beeld komt zal de staat als aandeelhouder betrokken worden bij verlening van steun. Als sprake is van een stress scenario bij FMO, dan zal het ministerie van Financiën in haar hoedanigheid als aandeelhouder eerder met kapitaalsteun bijspringen bij FMO dan dat FMO een beroep kan doen op de staatsgarantie. Financiën als aandeelhouder behoudt daarmee 'skin in the game' bij iedere eventuele steunoperaties van FMO door de staat. De garantie voor kapitaalsteun is dus 'last resort' en kan pas door FMO worden ingeroepen wanneer redelijkerwijs te verwachten is dat FMO door de toezichthouder geacht zal worden te falen of waarschijnlijk te falen. Dit is ook afgesproken in de overeenkomst tussen de staat en FMO.

6. Welke risicobeheersende en risicomitigerende maatregelen worden getroffen om het risico voor het Rijk te minimaliseren? Heeft de budgettair verantwoordelijke minister voldoende mogelijkheden tot beheersing van de risico's, ook als de regeling op afstand van het Rijk wordt uitgevoerd?

Er zijn verschillende risicobeheersende en risicomitigerende maatregelen getroffen waardoor het risico van het Rijk wordt ingeperkt. Dit zijn de belangrijkste:

- 1. De staat is meerderheidsaandeelhouder van FMO (51%). Hieruit volgt dat de staat invloed kan uitoefenen op FMO via de algemene vergadering van aandeelhouders. Daarnaast voert FIN als aandeelhouder periodiek overleggen met FMO over de gevoerde strategie (beleidsoverleg) en de behaalde resultaten en de financiële prestaties (kwartaaloverleggen). Op grond van de overeenkomst heeft FMO de plicht om tijdig financiële- en risicorapportages met de staat te delen. Hierdoor heeft de staat een goede informatiepositie en kunnen bepaalde financiële ontwikkelingen in een vroeg stadium gesignaleerd en indien nodig bijgestuurd worden. De staat oefent tevens invloed uit doordat de rvc van FMO benoemingen van bestuursleden en commissarissen afstemt met de staat. Rvc-leden worden daarna - op voordracht van de rvc - benoemd door de vergadering van aandeelhouders, waarin de staat als meerderheidsaandeelhouder een controlerende stem heeft.*
- 2. De garantieovereenkomst bevat een bevoegdheid van de minister van Financiën om, indien de staat redelijkerwijs vermoedt dat door FMO een beroep zal worden gedaan op de garantie, redelijke aanwijzingen aan FMO te geven over de algemene lijnen van het door FMO te voeren financiële en economische beleid. Als FMO deze aanwijzingen niet opvolgt, is de staat gerechtigd om de verplichtingen uit hoofde van de instandhoudingsovereenkomst op te schorten. Hiermee behoudt de minister van Financiën de controle om indien nodig zelf gericht aan te sturen op risicomitigerende maatregelen bij FMO.*
- 3. FMO is sinds 2014 een gereguleerde bank onder toezicht van DNB en is daardoor onderworpen aan hoge eisen met betrekking tot governance, risicobeheersing en kapitaalbuffers.*
  - a. Ieder jaar voert FMO audits en stresstesten uit en houdt DNB hierop actief toezicht.*
  - b. FMO onderhoudt daarnaast in nauwe samenwerking met DNB doorlopend een herstelplan bij dat voorziet in autonome herstelmaatregelen in geval van stress-scenario's.*

De kans dat FMO door haar kritieke buffers zakt en een beroep moet doen op de garantie is daarom nog kleiner dan voorheen (ten tijde van de totstandkoming van de huidige garantie in 1998).
- 4. De beheersing van de risico's wordt ondersteund door een prudent risicobeleid. Dit uit zich in het nastreven van een ruime kapitaal- en liquiditeitspositie, en een sterke diversificatie van de leningen- en investeringsportefeuille over regio's en sectoren.⁵ Deze ratio's zijn hoger dan gemiddeld in de financiële sector. De kans dat het totale ingeschatte uitstaande risico voor het Rijk zich materialiseert doordat alle leningen van FMO niet terugbetaald worden is klein.*
- 5. De overeenkomst voorziet in een verificatieprocedure – hierbij kan een onafhankelijke expert op initiatief van de staat na steunverlening onder de garantie (ex post) onderzoek doen naar de onderbouwing van het bedrag van de verleende steun en de besluitvormingsprocedure die geleid heeft tot de steunverlening, om daarmee te voorkomen dat er te veel steun onder de garantie wordt uitgekeerd.*
- 6. Naast een jaarlijkse premie hebben de staat en FMO afgesproken dat eventueel verleende steun aan FMO onder de staatsgarantie nooit 'gratis' zal zijn (artikel 4.1.3 van de overeenkomst). Hiermee wordt beoogd dat de staat op enige wijze gecompenseerd zal worden als FMO daadwerkelijk steun heeft verkregen. Dit is in de garantieovereenkomst verankerd. Deze compensatie beperkt het risico van de staat als garantieggever. De wijze waarop FMO de staat zal compenseren kan niet op voorhand worden vastgelegd om flexibiliteit rond de te verlenen steun en daaraan te stellen voorwaarden te behouden. Wel hebben FMO en de staat enkele belangrijke randvoorwaarden afgesproken, waaronder dat*

---

⁵ 23,8% CET1 ratio, 24,9% TCR, 29% Leverage Ratio, LCR 439% en NSFR 114% per jaar einde 2022

(i) compensatie aan de staat niet de kwalificatie van de steun als CET1-kapitaal (of de kwalificatie van bestaande CET1 kapitaal balansposten van FMO) kan belemmeren, (ii) FMO daarom een discretionaire bevoegdheid heeft om te besluiten over eventuele compensatie en (iii) verleende steun later niet direct of indirect als dividend aan private aandeelhouders van FMO wordt uitgekeerd.

FMO en de staat hebben enkele werkbare voorbeelden van steunscenario's besproken die voldaan aan bovenstaande criteria. FMO zal in haar herstelplan (zie punt 7 hieronder) de gevolgen van steunverlening onder de garantie en wat de staat daarvoor mogelijk terug kan verwachten adresseren.

7. *FMO en de staat hebben specifieke herstelmaatregelen besproken die FMO kan nemen in het geval van een stress-scenario. Deze herstelmaatregelen hebben als doel om de financiële positie van FMO te herstellen, voordat FMO een beroep zal doen op de staatsgarantie. Deze herstelmaatregelen maken deel uit van het herstelplan dat FMO in opdracht van DNB opstelt.*

7. Bij complexe risico's: hoe beoordeelt een onafhankelijke expert het risico van het voorstel en de risicobeheersende en risicomitigerende maatregelen van Rijk?

De FMO-garantie betreft een complex risico. Er zijn meerdere onafhankelijke financiële en juridische experts gevraagd te adviseren over de risico's van de risicoregelingen en risicobeheersende maatregelen. Deze adviezen zijn meegenomen bij het opstellen van de nieuwe garantieovereenkomst.

Vormgeving

8. Welke premie wordt voorgesteld en hoeveel wordt doorberekend aan de eindgebruiker? Is deze premie kostendekkend en marktconform. Zo nee, hoeveel budgettaire ruimte wordt het door het vakdepartement specifiek ingezet?

Voorgesteld wordt een jaarlijkse garantiepremie van EUR 1 miljoen voor de periode 2023-2028. Na afloop van deze periode wordt de hoogte van de garantiepremie geactualiseerd. Een belangrijke factor bij de hoogte van de premie is dat FMO zich onderscheidt van andere risicoregelingen aangezien de staat meerderheidsaandeelhouder is van FMO (en FMO een belangrijke rol voor BZ speelt), er vergaande bevoegdheden bestaan om FMO bij te sturen, waardoor de staat als garantiegever substantieel minder risico loopt dat FMO een beroep zal doen op de garantie. Bovendien staat FMO onder toezicht van DNB, waardoor het risico voor de staat verder wordt verkleind. De premie is gebaseerd op de kostprijsmethode en door een onafhankelijke adviseur gevalideerd en vastgesteld. Bij de kostprijsmethode zijn de kosten van het Rijk voor het verstrekken van de garantie het uitgangspunt, in plaats van een beprijzing op basis van de meerwaarde van de garantie voor FMO.

Bij de keuze voor de kostprijsmethode is doorslaggevend geweest dat de staat geen winst wil maken maar dat de prijs rekening dient te houden met een compensatie van mogelijke verliezen. Bij de kostprijsmethode zijn de kosten van het Rijk voor het verstrekken van de garantie het uitgangspunt, in plaats van een beprijzing op basis van de meerwaarde van de garantie voor FMO.

Omdat de voorliggende FMO staatsgarantie een risicoregeling is zonder begrote schade, worden de premie en de schade conform beleidskader risicoregelingen als ontvangsten en uitgaven in de staatsschuld geboekt.

9. Hoe wordt de risicovoorziening vormgegeven?

In het geval van de FMO-garantie wordt geen risicovoorziening opgesteld en wordt de premie als ontvangst in de staatsschuld geboekt.

Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste onderdelen van de voorgestelde overeenkomst tussen de staat en FMO, afgezet tegen de hiervoor geldende overeenkomst uit 1998:

	Overeenkomst 1998	Nieuwe overeenkomst 2023
Instellingsgarantie	Ja	Ja, gemoderniseerd (o.a. link met vereisten toezichthouder)
Instrumentgarantie	Ja	Ja, gemoderniseerd (o.a. flexibiliteit moment van steun)
Garantieplafond	Nee	Ja
Premie	Nee	Ja
Opzegtermijn	12 jaar	12 jaar
Looptijd	Geen looptijd	Geen looptijd
Evaluatie	Iedere 5 jaar beleidsevaluatie FMO door het ministerie van Buitenlandse Zaken	Naast beleidsevaluatie iedere 5 jaar evaluatie van de werking van de garantie

10. Welke horizonbepaling wordt gehanteerd (standaardtermijn is maximaal 5 jaar)?

FMO heeft reeds decennia een doorlopende garantie van de staat. Ontwikkelingspartners en investeerders in FMO-obligaties rekenen erop dat deze garantie niet iedere vijf jaar automatisch komt te vervallen waarbij een aanvraag voor een nieuwe garantie nodig is.

Afgesproken is dat deze garantie haar huidige doorlopende karakter zal behouden, en dat er na iedere vijf jaar (horizonbepaling) een evaluatie zal plaatsvinden (zie antwoord onder 12). Als de staat wenst de garantie aan FMO in te trekken, dan kan zij dat doen met inachtneming van een opzegtermijn van twaalf jaar conform de overeenkomst.

11. Wie voert de risicoregeling uit en wat zijn de uitvoeringskosten van de regeling?

Het ministerie van Financiën (directie Financieringen van de Generale Thesaurie) voert de regeling uit. De uitvoeringskosten zijn nihil.

12. Hoe wordt de regeling geëvalueerd, welke informatie is daarvoor relevant evaluatie en hoe wordt een deugdelijke evaluatie geborgd?

Elke 5 jaar vindt een evaluatie van de werking van de overeenkomst plaats, maar de eerste keer na 4 jaar (in het 5^e jaar). Het ministerie van Financiën initieert de evaluatie en voert deze uit in samenwerking met het ministerie van Buitenlandse Zaken (betrokken beleidsdepartement) en FMO.

Onderdeel van de evaluatie is om vast te stellen dat FMO de komende tien jaar groeiruimte heeft onder het nieuwe plafond, gebaseerd op realistische groeiverwachtingen, FMO's langetermijnstrategie, de verwachte economische groei van FMO's klantlanden en de ontwikkelingsdoelstellingen van BZ. Deze indicatoren zijn dan ook leidend in de beoordeling. Hierbij wordt een positieve grondhouding t.a.v. toekomstige verhogingen van het plafond toegepast.

Het ministerie van Financiën actualiseert in samenspraak met het ministerie van Buitenlandse Zaken en FMO de hoogte van de premie elke 5 jaar, gebaseerd op de bestaande methode. Variabelen die mogelijk geactualiseerd worden zijn de gebruikte datasets/tabellen en de het bruto risico voor de staat. De methodiek kan worden gewijzigd naar aanleiding van de uitkomst van de evaluatie, maar het uitgangspunt is om de huidige voorgestelde methodiek voor langere termijn te handhaven.